

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Lodderhoeksestraat 57, Angeren

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van: Dhr P.J. ten Broeke

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	T.P.M. Fijen
In opdracht van	Dhr. P.J. ten Broeke
Rapportnummer	RA10125-03
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	10 juni 2010
Aantal pagina's	31
Collegiale toets	J.R. Regelink
Wijze van citeren	Fijen, T.P.M., 2010. Ecologische quickscan te . In het kader van de Flora- en faunawet Rapport 1, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Flora- en faunawet	9
2.1 Verbodsbepalingen	9
2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	9
2.3 Gedragcodes	11
3 Werkwijze	13
4 Omschrijving plangebied	15
5 Resultaten	17
5.1 Vaatplanten	17
5.2 Zoogdieren	17
5.3 Vogels	18
5.4 Amfibieën en vissen	18
5.5 Reptielen	18
5.6 Libellen en dagvlinders	18
5.7 Overige ongewervelden	18
6 Ingreep	21
7 Toetsing aan de Flora- en faunawet	23
7.1 Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen, dagvlinders en ongewervelden	23
7.2 Zoogdieren	23
7.3 Vogels	24
8 Conclusies en aanbevelingen	25
8.1 Vleermuizen	25
8.2 Vogels	25
8.3 Samenvatting	26
9 Literatuur	27
Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied	29
Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatief nemer heeft voornemens een nieuwbouwwoning te realiseren op een perceel aan de Lodderhoeksestraat 57, Angeren (provincie Gelderland) waar voorheen een fruitboomgaard was. Omdat de nieuwe woning buiten het huidige bouwvlak ligt moet er een wijziging van het bestemmingsplan komen. Voordat wijziging goed gekeurd kan worden, dient duidelijk te zijn dat de plannen niet door enige wet- of regelgeving verhinderd worden. Daarom is onderzoek in het kader van de flora- en faunawet noodzakelijk.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna potentieel voorkomen in het plangebied. Deze ecologische quickscan voorziet in deze inschatting.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- welke, middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen potentieel voor op het plangebied?
- welke negatieve effecten kan de potentieel aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- is, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunainventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de potentiële flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen. De algemeen voorkomende beschermde soorten staan in Tabel 1, de overige beschermde soorten in Tabel 2, en de strikt beschermde soorten in Tabel 3. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit;
- de geplande activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang;
- bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:
 - dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

- de bescherming van flora en fauna;
- de openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen, het gaat hier om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest is aangetroffen dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan enkel verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland¹ het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot

¹http://www.minlnv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944 [datum: 10-06-2010]

gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: Buiten aan werk².

²http://www.minInv.nl/cdipub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765 [datum: 10-06-2010]

3 Werkwijze

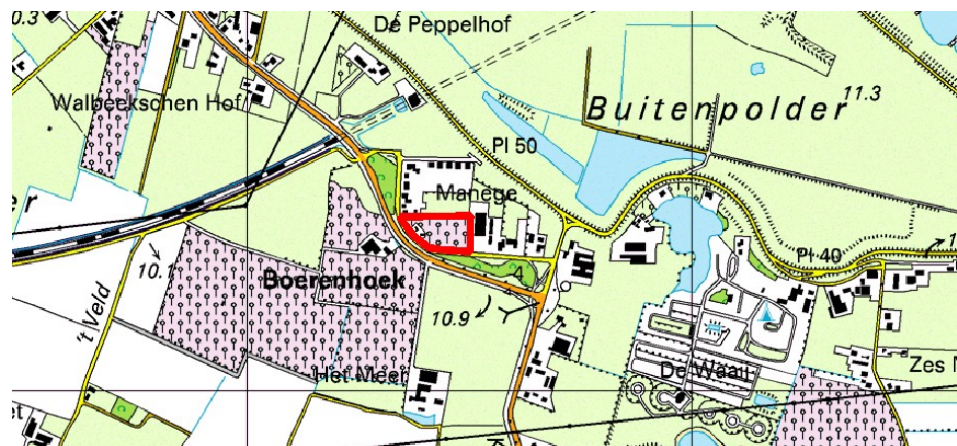
De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 20 mei 2010 werd het plangebied door T.P.M. Fijen bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en habitats geïnventariseerd. Tevens zijn van de aanwezige gebouwen alle toegankelijke ruimtes geïnspecteerd. Daarbij zijn de volgende instrumenten gebruikt:
 - verrekijker
2. Door middel van literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk is waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen van flora- en faunagroepen (al dan niet online) en voor zoogdieren ook van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl. Voorts is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van **expert judgement** een inschatting gemaakt over welke beschermde flora en fauna en bijbehorende functies welke potentieel in het plangebied zouden kunnen voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de potentieel aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
6. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

4 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Angeren in de provincie Gelderland. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de west- en zuidzijde begrensd door de Lodderhoeksestraat, aan de noordzijde grenzend aan het buurperceel, en aan de oostzijde grenzend aan een manege. In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van 9980 m².

Figuur 1: De begrenzing van het plangebied is met een rode lijn weergegeven.

Binnen het plangebied zijn de volgende habitats aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- enkele gebouwen met dakpannen, houten betimmering en spouwmuur
- dunne perenbomen (diameter borsthoogte < 25 cm en circa 2-3 meter hoog)
- dikke pruimenbomen, met holtes van 1-3 cm doorsnede en tot 4 cm diepte (diameter borsthoogte > 25 cm en circa 3-4 meter hoog)
- lage opgaande begroeiing bestaande uit: grote brandnetel, zachte dravik, grote vossenstaart, scherpe boterbloem

5 Resultaten

Op basis van de aanwezige habitats is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna welke mogelijk in het plangebied voorkomt. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt.

5.1 Vaatplanten

Gezien de voedselrijke vegetatie en gave muren van de woning worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

5.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De verspreiding van grote bosmuis, veldspitsmuis en eikelmuis ligt buiten het plangebied (respectievelijk in Zuid-Limburg en de Achterhoek, Twente en Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor noordse woelmuis geldt dat deze soort een zeer natte kruidenrijke vegetatie behoeft, waterspitsmuis is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan worden gesteld dat er geen beschermde, grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied voor zullen komen.

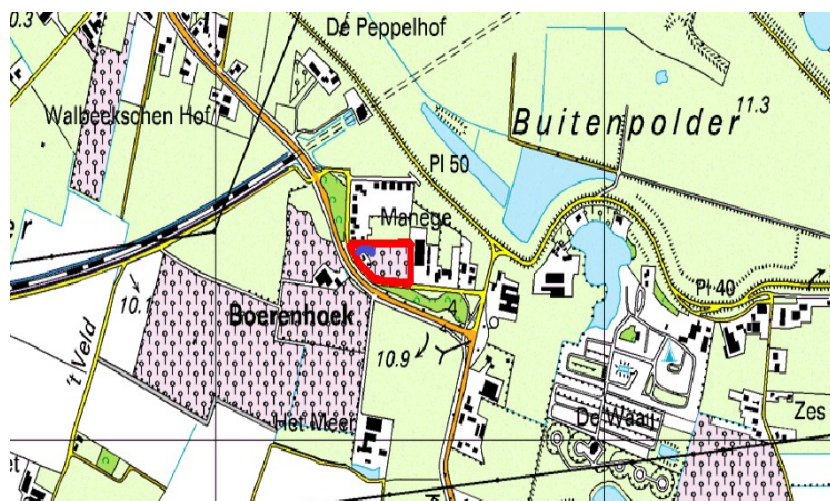
Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal vleermuissoorten. Gezien het geringe oppervlak van het gebied is het redelijkerwijs uitgesloten dat het een essentieel foerageergebied voor vleermuizen betreft, echter is het plangebied waarschijnlijk wel foerageergebied voor enkele soorten. Lijnvormige elementen zijn binnen het plangebied niet aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen uitgesloten zijn. De bomen langs de Lodderhoeksestraat zijn wel geschikt als vliegroute. Het woonhuis heeft een spouwmuur en dakpannen, zodat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen mogelijk aanwezig zijn. De oude pruimenbomen aan de noordoostkant van het plangebied vormen een mogelijkheid tot paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis (zie figuur 2). In Tabel 1 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies mogelijk voorkomt.

Tabel 1. De potentieel voorkomende vleermuissoorten en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied

Gewone dwergvleermuis	x	x	x	x	x
Ruige dwergvleermuis	x		x	x	x
Laatvlieger	x	x	x	x	

Figuur 2: De oude pruimenbomen zijn met blauw weergegeven

Marterachtigen

In het woonhuis en het schuurtje zijn geen sporen van marterachtigen aangetroffen. Het is dan ook uitgesloten dat de woning dient als verblijfplaats voor steenmarter of boommarter. In de tuin zijn geen sporen van dassen aangetroffen. De das heeft dan ook geen verblijfplaats of essentieel foerageergebied in het plangebied.

Eekhoorn

In het plangebied zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen. De kans is derhalve redelijkerwijs uitgesloten dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

5.3 Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn binnen het plangebied mogelijk aanwezig. Te verwachten jaarrond beschermde nesten zijn van vogels die broeden in gebouwen (onder de dakpannen). Dat zijn in dit geval huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*). Ook kunnen er vaste broed- en rustplaatsen van ransuilen (*Asio otus*) aanwezig zijn in de in het plangebied voorkomende naaldbomen.

Tevens kunnen in de tuinen broedende zangvogels voorkomen: merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus major*), winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) alsmede niet jaarrond beschermde vogels die broeden in gebouwen (onder bijvoorbeeld dakpannen) spreeuw (*Sturnus vulgaris*), ringmus (*Passer montanus*) voorkomen.

5.4 Amfibieën en vissen

Door het ontbreken van water in het plangebied, is het plangebied niet geschikt voor voortplanting van amfibieën en vissen. In de directe omgeving is bovendien geen geschikt voortplantingswater aanwezig. De aanwezigheid van overwinterende amfibieën kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.5 Reptielen

In verband met de voor reptielen ongeschikte ecotopen in het plangebied (gebouw zonder voegen en nissen, geheel begroeide tuin) kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.6 Libellen en dagvlinders

In verband met de afwezigheid van voor libellen en dagvlinders aantrekkelijke ecotopen in het plangebied (water en voedselrijke vegetatie) kan het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7 Overige ongewervelden

Gezien het ontbreken van voor overige ongewervelden aantrekkelijke ecotopen in het plangebied (water) kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 Ingreep

De opdrachtgever heeft het voornemen om binnen het plangebied een nieuwe woning te bouwen op een andere locatie dan de bestaande woning binnen het plangebied. Hiervoor zijn al fruitbomen gerooid. Daarnaast worden er bomen gekapt op de plaats waar een oprijlaan naar de nieuwe woning moet komen. Er blijven drie rijen bomen staan aan de kant van de weg. Aan de oostkant van het plangebied worden de fruitbomen selectief gekapt. De bomen worden gerooid zo dat er in een rij eerst 3 gerooid worden en er 1 blijft staan enzovoorts (zie afbeelding 3 in Bijlage 1). Dit wordt gedaan om meer openheid in het plangebied te krijgen. De oude bomen aan de noordkant van het plangebied blijven behouden.

De schuur wordt niet afgebroken en blijft in de huidige staat aanwezig.

Het huidige woonhuis wordt gesloopt wanneer de nieuw te bouwen woning klaar is voor bewoning.

7 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

7.1 Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen, dagvlinders en ongewervelden

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

7.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren en marterachtigen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele vleermuissoorten binnen het plangebied kunnen voorkomen. De toetsing laat zien dat mogelijk vaste rust- en/of verblijfplaatsen verwijderd worden. Vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 2. De potentieel voorkomende vleermuissoorten en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foeragegebied
Gewone dwergvleermuis	x	x	x	x		x
Ruige dwergvleermuis	x		x	x		x
Laatvlieger	x	x	x	x		x

	De ingreep heeft een negatief effect op de functie binnen het plangebied
	De ingreep heeft geen negatief effect op de functie binnen het plangebied
	De ingreep heeft een positief effect op de functie binnen het plangebied

7.3 Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn mogelijk in het plangebied aanwezig.

De ransuil (*Asio otis*) heeft een roestplek (winterrustplaats) in de dennenboom voor het huis. Daarnaast is het mogelijk dat er gierzwaluwen (*Apus apus*) en huismussen (*Passer domesticus*) onder de dakpannen broeden. De huismus (*Passer domesticus*) is tijdens het bezoek op 20 mei 2010 aangetroffen bij de woning. Bij soorten waarbij de nest- of rustplekken jaarrond zijn beschermd, geldt dat het weghalen van de plek niet mag leiden tot minder broedplekken. Voor de ransuil (*Asio otis*) zal het weghalen van de boom niet leiden tot minder broedgelegenheid. Voor de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) zal dit leiden tot afname broedgelegenheid.

Ook komen er in het plangebied broedvogels voor waarbij de nestgelegenheid niet jaarrond is beschermd. Voor deze soorten geldt dat activiteiten die negatief zijn voor het broedsucces niet mogen plaatsvinden in het broedseizoen.

8 Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing aan de Flora- en faunawet blijkt dat bij uitvoering van de ingreep negatieve effecten te verwachten zijn op:

- vleermuizen
- vogels

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

8.1 Vleermuizen

Enkele gebouwbewonende vleermuizen hebben mogelijk hun vaste rust- en/of verblijfplaats in het woonhuis of in de oude pruimenbomen (afbeelding 1 en afbeelding 4). Daarom is het noodzakelijk aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze vleermuissoorten te verrichten. Het wordt aanbevolen dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van dit protocol is er een grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling wordt genomen. Tevens geeft het vleermuisprotocol invulling aan de onderzoekinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet, waarbij aanvullend vleermuisonderzoek inhoudt dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst) aan het plangebied gebracht dienen te worden.

Het aanvullend onderzoek moet worden uitgevoerd voordat de bestaande woning gesloopt kan worden. Dit onderzoek moet uiterlijk in juni starten.

Deze bezoeken dienen met behulp van een batdetector van het type 'heterodyne' met *time expansion* uitgevoerd te worden.

Wanneer de huidige woning toch gewenst gesloopt te worden, zijn er maatregelen nodig om de verblijvende vleermuizen een plek te bieden. Aanvullend onderzoek zal aantonen welke soorten vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied en aan de hand daarvan worden er alternatieven geboden. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld geschikte spouwmuren (open ruimte tussen binnen en buitenmuur met toegang), dakpannen met ruimte daaronder en boeiboorden. Wanneer voor deze alternatieven gekozen wordt, dient dit met de architect besproken te worden samen met een ecooloog.

8.2 Vogels

Er zijn in het plangebied jaarrond beschermde soorten te verwachten waaronder huismus, gierzwaluw en ransuil. Een rustplek voor een ransuil is jaarrond beschermd als het weghalen van deze plek gevolgen heeft voor een nest. Een nieuwe rustplek kan binnen korte afstand gevonden worden. De boom waar de rustplek in aanwezig is (afbeelding 2), mag weggehaald worden mits er op dat moment geen individuen aanwezig zijn.

In de nieuw te bouwen woning dienen maatregelen genomen te worden om de aanwezige huismus en gierwaluw vervangende nestgelegenheid te bieden zoals neststenen, vogelvide of nestdakpannen. Voor de mogelijkheden voor alternatieven heeft SOVON ism BAM Utiliteitsbouw een checklist opgesteld. Deze is te vinden op http://www.vogelbescherming.nl/nl/actueel/nieuws/q/ne_id/71. Wanneer er minstens 100% gecompenseerd wordt voor de huidige nesten, is slopen niet in overtreding met de Flora- en Faunawet. Ook hierbij moet er met de architect over de mogelijkheden gesproken worden in het bijzijn van een ecooloog. De huidige populatie wordt geschat op minimaal 2 paartjes huismus en 1 paartje gierwaluw.

Voor de andere mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin of eind datum, maar normaal gesproken loopt deze voor de meeste vogelsoorten van c. 15 maart tot c. 15 juli.

8.3 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet zal worden verhinderd. Voor vleermuizen is hier aanvullend onderzoek nodig. Voor vogels kunnen we aan de hand van de quickscan de aantallen broedvogels inschatten en hiervoor compenseren. Er dient voor vleermuizen en vogels voor minstens 100% gecompenseerd te worden voor het verdwijnen van rust- of nestgelegenheid.

9 Literatuur

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht: K.N.N.V.

Ministerie van LNV. 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14765 (10-06-2010)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (3):

Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied

Afbeelding 1: Mogelijke verblijfplaats vleermuizen

Afbeelding 2: Roestplaats ransuil (*Asio otus*)

Afbeelding 3: Kapmethode

Afbeelding 4: Mogelijk paarverblijf ruige dwergvleermuis

Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespendif (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het LNV-Loket: http://www.hetInvloket.nl/portal/page?_pageid=122,1780644&_dad=portal&_schema=portal (laatste raadpleging 1-2-2010).